

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า สรุปสาระสำคัญผลการศึกษาดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเข้าสังคม ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการประสานงาน ด้านการยอมรับนับถือ และด้านการให้ความช่วยเหลือ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านปรับปรุงแก้ไข ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงานและด้านการเข้าสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีภาวะผู้นำสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนด้านการยอมรับนับถือ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการให้การยอมรับนับถือ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการยอมรับนับถือ และด้านการโน้มน้าวจิตใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านปรับปรุงแก้ไข ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการประสานงาน และด้านการเข้าสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เร่งปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พร้อมกับจัดเตรียม ระบบข้อมูลสารสนเทศด้านคุณภาพราย โรงเรียน โดยทำการประเมินมาตรฐาน โรงเรียนอย่างเป็นระบบทั้งปัจจัยด้านกระบวนการ และผลผลิต ด้วยวิธีการที่ให้โรงเรียนประเมิน ตนเองจากเครื่องมือที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดขึ้น เพื่อให้หน่วยงาน ระดับโรงเรียนจนถึงระดับกรม มีข้อมูลพื้นฐานสำหรับติดตามความก้าวหน้าของโรงเรียนในระยะ ต่อไป นอกจากนั้นยังให้ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการวางแผนการนิเทศเพื่อนำไปสู่การ ยกระดับคุณภาพของนักเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคาดหวังที่จะให้ ทุกโรงเรียนได้พัฒนาก้าวเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพตามสาระที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตราที่ 48 โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพของโรงเรียน ในสภาพปัจจุบัน และเพื่อรองรับการประเมินจากภายนอกที่ทุกโรงเรียนต้องแสดงความจำนง ขอรับการประเมินภายใน 5 ปี นับแต่มีการจัดตั้งองค์กรมหาชน (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542) และจากหลักการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติหรือปัจจุบันก็คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้นำเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาเป็นเครื่องมือสำหรับประเมินโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด ทุกโรงเรียน โดยบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ร่วมกันดำเนินการนิเทศเชิงประเมินโดยใช้ปฏิบัติการนิเทศ 100% ซึ่งถือเป็นการประเมินภายในจาก หน่วยงานต้นสังกัด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะช่วยให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สามารถร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อการวางแผน พัฒนาการศึกษาด้านภาพรวม การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การนิเทศติดตามผล และการปฏิบัติงาน การวางแผนพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับระดับ มาตรฐานของโรงเรียน จึงทำให้การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมาย และนอกจาก ที่กล่าวมาแล้วนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษายังมีโครงการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยได้ดำเนินการอบรมพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารโรงเรียน สัมมนาศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อบรมการทำผลงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา อบรมผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเลื่อนระดับให้สูงขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาควรยังมีนโยบายที่ให้ผู้บริหารสถานศึกษาอบรมสัมมนาในงานด้านการพัฒนาการเรียน การสอนร่วมกับครูผู้สอน เพ็ญจันทร์ เอียวสานุรักษ์ (2546, หน้า 52) ได้กล่าวว่า ผู้นำทางการศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำ ต้องรู้เรื่องหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และการวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนการสอนที่ดีจะก่อให้เกิดคุณภาพกับนักเรียน และคุณภาพของนักเรียนจะเป็นตัวชี้วัดความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ผลการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญจันทร์ เอียวสานุรักษ์ (2546, หน้า 64) ที่ได้ทำการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระยอง พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดู จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหารงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดู ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดู มีนโยบายในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานโดยเน้นด้านการสร้างอุดมคติ จิตสำนึกแห่งความเป็นครูความเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพื่อเข้าสู่ระบบบริหารจัดการโครงสร้างใหม่โดยใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลาย และได้สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในสังกัด โดยสำรวจจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา สาขาวิชาเอก ทั้งสายผู้บริหาร และสายผู้สอน รวบรวมรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดูกำหนดคือ ผู้บริหารที่ไม่ได้จบปริญญาสาขาวิชาเอก การบริหารการศึกษา จะต้องไปศึกษาเพิ่มเติมระดับ ป.บัณฑิต สาขาวิชาเอกการบริหารการศึกษา 1 ปีการศึกษา โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้เรียนฟรี และคัดเลือกผู้บริหารที่อาวุโสมากที่สุดไปศึกษาก่อน ส่วนสายผู้สอนสำหรับผู้ที่ยังไม่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีก็คัดเลือกไปเรียนฟรีเช่นกัน ใช้เวลาเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ แต่มีผู้บริหารบางส่วนได้ศึกษาต่อด้วยทุนตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพตนเอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดูมีโครงการประเมินคุณภาพโรงเรียน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียน ตามกรอบมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ในด้านปัจจัยกระบวนการในการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนของทุกโรงเรียนในสังกัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องเข้าร่วมรับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูสายผู้สอน ในแต่ละครั้งที่จัดอบรม เพื่อจะได้มีความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงระบบงาน ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผน กำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร สอดคล้องกับ อรุณ รักธรรม (2517, หน้า 208) ได้กล่าวไว้ว่าผู้นำที่ดีควรมีลักษณะสำคัญประการ หนึ่งคือ มีความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีคุณพินิจที่ดี มีเหตุผล ย่อมชี้ให้เห็นว่า เมื่อมีปัญหามในการปฏิบัติงานมีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและหาแนวทางปฏิบัติ ได้อย่างเหมาะสม แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีภาวะผู้นำมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มี วุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการศึกษา ยิ่งการศึกษาสูงเท่าใด ก็ยิ่งมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเท่านั้น กล่าวคิด กล่าวทำ กล่าวนำ กล่าวเปลี่ยน กล่าวตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2544, หน้า 35) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำ ต้องกล่าวคิด กล่าวทำ กล่าวนำ กล่าวเปลี่ยนที่ตนเองเป็นเบื้องแรก กล่าวทดสอบ ทดลองเรียนรู้ ความสำเร็จ อุปสรรค ความล้มเหลว จากการทดลองนั้น ๆ ด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารที่มี วุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จึงไม่ค่อยได้คำนึงถึงผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นน้อย เพราะมั่นใจว่าตนเองมีความรู้ ความสามารถสูง วางแผนได้ดีและถูกต้องเหมาะสมที่สุดแล้ว ตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กวี วงศ์พูน (2539, หน้า 120) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำแบบเผด็จการ เป็นผู้นำที่รวมการตัดสินใจไว้ที่ตนเอง จะเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย และวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้น และจะควบคุมเกี่ยวกับพฤติกรรม ของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด ซึ่งทำให้นายกของการควบคุมและการทำงาน มีน้อยมาก ผลผลิตของผู้นำประเภทนี้จะสูงแต่ความพอใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา จะมีน้อย ขาดความกระตือรือร้น ทำงานไปได้เพราะความกลัวจะถูกลงโทษ จึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่ชอบผู้บริหารโรงเรียนประเภทนี้ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพราะผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้ใต้บังคับบัญชามีวุฒิการศึกษาระดับเดียวกันทำให้การทำงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นกันเอง มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับ กวี วงศ์พูน (2539, หน้า 59) ได้กล่าวไว้ว่า หลักมนุษยสัมพันธ์ ผู้นำที่ดีควรยึดหลักการปกครอง การบังคับบัญชา เพื่อให้ลูกน้องหรือผู้ร่วมงานพึงพอใจ ดังนี้ รู้จักพูดจา ทักทายผู้อื่นโดยใช้คำพูด ที่ไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส จำชื่อผู้ร่วมงานได้ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามโอกาส พูดและปฏิบัติ

ต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ ให้ความสนใจต่อทุกคน ให้ความรักและชื่นชมต่อผู้อื่น ให้ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ผู้ได้บังคับบัญชาจะรับผิดชอบและยอมรับ ผู้บริหารโรงเรียนประเภทนี้ ดังนั้นจึงทำให้ผลการวิจัย ครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีภาวะผู้นำโดยรวมมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาตราด ที่มีประสิทธิภาพการบริหารงานน้อยและประสิทธิภาพการบริหารงานมาก โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็น เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดมีนโยบายในการเร่งรัดพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษาและสำนักงาน โดยเน้นการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนความเป็นเลิศตามมาตรฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยได้มีการอบรม สัมมนา ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในงานพัฒนาการเรียน การสอนงานพัฒนาบุคลากร งานนิเทศติดตามผล งานประเมินผลทางการศึกษา และงานมาตรฐาน การศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินนโยบายเป็นอย่างดี ปัจจุบันนี้ก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาเตรียมความพร้อม ทำให้เกิดความมั่นใจ กล้าตัดสินใจ สามารถชักจูงผู้อื่นได้ มีบทบาทสำคัญในกิจกรรมกลุ่ม ประสานงานได้ดี ตั้งใจปฏิบัติงาน ด้วยความอดทน มีความคิดริเริ่ม สุขุมเยือกเย็น สอดคล้องกับ ชารี มณีศรี (2542, หน้า 61) ได้กล่าวว่า ผู้นำต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง วางตัวเป็นผู้ใหญ่ เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่เห็น แก่ตัว และมีความเข้าใจเป็นอันดีในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จึงทำให้ ผู้บริหารรุ่นใหม่ ๆ ถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์บริหารงานน้อยกว่าแต่ภาวะผู้นำโดยรวมมากกว่า เพราะผู้บริหารใหม่อายุน้อย ย่อมมีความกระตือรือร้น หาโอกาสที่จะทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริหารด้วยกัน หรือผู้บริหารหน่วยงานอื่น สอดคล้องกับพมาศ บุญถนอม (2543, หน้า 29) ได้ทำการวิจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาตามความคิดเห็น ของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ แตกต่างกัน พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ สอดคล้องกับ ศรีนทิพย์ ป้อมบุบผา (2543, หน้า 34) ได้ทำการวิจัยการศึกษาแบบพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ สอดคล้องกับ เพ็ญจันทร์ เอี้ยวสวนรักษ์ (2546, หน้า 16) ได้ทำการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ควรได้รับการปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 ภาวะผู้นำด้านการให้ความช่วยเหลือ ผู้บริหารควรปรับปรุงในเรื่อง จัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และให้กำลังใจสนับสนุนผู้ร่วมงานให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

1.1.2 ภาวะผู้นำด้านการยอมรับนับถือ ผู้บริหารโรงเรียนควรปรับปรุงในเรื่อง ความสามารถเข้าใจถึงความต้องการของครูแต่ละคน และเข้าถึงปัญหาของครูแต่ละคนในโรงเรียน ให้มากขึ้นกว่าเดิม

1.1.3 ภาวะผู้นำด้านการประสานงาน ผู้บริหารโรงเรียนควรปรับปรุงในเรื่อง จัดให้ครูพบปะสังสรรค์กันตามโอกาสที่เหมาะสม ร่วมกับผู้ปกครองแก้ปัญหาของนักเรียน และประสานงานให้หน่วยงานร่วมมือ ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้มากขึ้นกว่าเดิม

1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด เกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านการให้ความช่วยเหลือ ในเรื่อง แนวทางการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และให้กำลังใจสนับสนุนผู้ร่วมงานให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนจะได้นำไปดำเนินการในโรงเรียน อันจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด

2.2 ควรศึกษาความต้องการและแนวทางการแก้ปัญหาของครูผู้สอนแต่ละคน
ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University